

PREGLEDNI RAD

¹ Branislav Crnogorac , ²N. Jonas Ohrberg, ³ Maja Zelihic

¹ prof. dr Univerzitet u Travniku Aleja Konzula 5 ,Travnik, 72270 Bosna i Hercegovina

²PhD, Docent Forbesova poslovna i tehnološka škola Univerziteta u Ashfordu
8620 Spectrum Center Blvd San Diego, CA 92128 SAD

³ PhD Docent Forbesova poslovna i tehnološka škola Univerziteta u Ashfordu

UDK:796.8:005

DOI: 10.7251/SIZ0217005C

ISHODI UČENJA STUDENATA U KOLEGIJU O BORILAČKIM VJEŠTINAMA U DIPLOMSKIM PROGRAMIMA IZ SPORTSKOG MENADŽMENTA: **PRIKAZ NAČINA RAZVOJA, PRILAGOĐAVANJA I PROCJENE ISHODA UČENJA U KOLEGIJIMA O BORILAČKIM VJEŠTINAMA**

Sažetak

Ishodi učenja kolegija iz borilačkih vještina koji su odgovarajući po sadržaju i prikladno razvijeni su osnova za jasne i relevantne kolegije iz sportskog menadžmenta u visokom obrazovanju. Razvoj ishoda učenja kolegija iz sportskog menadžmenta je struktorno određen i specifičan proces koji će poboljšati znanje studenta. Predloženi razvoj ishoda učenja kolegija iz sportskog menadžmenta ima uporište u 1) prepoznavanju određenih vještina i kompetencija u sportskom menadžmentu 2) sadržaju kolegija kojim se pruža podrška vještinama i kompetencijama 3) utvrđivanju stepena složenosti sadržaja kolegija iz sportskog menadžmenta na osnovu Bloomove taksonomije i aktivnih glagola, i 4) akademskoj saradnji kojom se osigurava relevantnost, tačnost i mjerljivost ishoda.

Ključne riječi: sportski menadžment, ishodi učenja kolegija iz borilačkih vještina, razvoj kolegija, znanje studenata, kolegiji iz sportskog menadžmenta

UVOD

Znanje studenta je sve više predmet rasprave u raznim akademskim disciplinama, na Univerzitetima i u obrazovnim agencijama. Povećani fokus na znanje studenta će primorati nastavno osoblje i predavače da razviju, implementiraju i ponude akademski postojane visokoobrazovne programe koji se fokusiraju na specifično znanje studenata u pripremi za tržište rada. Očigledno je da je znanje studenata relevantno u svim akademskim disciplinama; međutim, akademska zajednica sportskog menadžmenta ima mogućnost da postane vodeća u naglašavaju razvoja uspješnih kolegija iz sportskog menadžmenta zasnovanih na specifičnim i mjerljivim ishodima učenja kolegija.

METODE RADA SA DISKUSIJOM

Cilj ovog rada je da naglasi važnost, relevantnost i razvoj kolegija iz borilačkih vještina u kolegijima iz sportskog menadžmenta. Uz to, u sklopu ove diskusije će se razmatrati i veza između pripremanja studenta, sadržaja kolegija i ishoda učenja kolegija.

Studentsko učenje i borilačke vještine kursa ishoda učenja u visokom obrazovanju

Peterson, Wittstrom, i Smith (2011) tvrde da su tačno određeni ciljevi učenja kolegija i efektnost kolegija ključne komponente za poboljšanje znanja studenata. Znanje studenata se zasniva na faktorima kao što su prepoznatljive vještine, kompetencije, ishodi učenja i sadržaj kolegija. Nadalje, ti faktori su međusobno zavisni i moraju se uskladiti kako bi doprinijeli znanju studenata koje se tiče sadržaja kolegija (Peterson, Wittstrom, i Smith, 2011). Hammer (2007) navodi slične zaključke i tvrdi da postoji snažna korelacija između ishoda kolegija, mjerjenja kompetencija studenata i znanja studenata.

Whetten (2007) opisuje važnost znanja studenata putem specifičnih ishoda učenja koji prepoznaju elemente, koncepte, prakse i temu koja se izučava u kolegiju (Whetten, 2007). Ovo nije nasumičan proces, nego detaljan i svršishodan pokušaj da se odrede i definišu precizni ishodi učenja. Fajardo (2011) dodaje da, „Željeni ishodi učenja se izražavaju u odnosu na kompetencije i vještine koje se mogu primijeniti i procijeniti“ (str. 18). McNaught, Lam, i Cheng (2012) zaključuju i predlažu da znanje studenata u visokom obrazovanju treba podrazumijevati fokus na učenje zasnovano na ishodima, što podrazumijeva tačno određeno znanje i sposobnosti. Nadalje, Galbraith, Merrill, i Kline (2011) navode da bi Univerziteti trebali iskazati veći interes za kvalitet znanja, ishode učenja i prikladnu procjenu ishoda učenja.

Znanje studenata i ishodi učenja kolegija iz borilačkih vještina u sportskom menadžmentu

Iako nedostaje literature o ishodima učenja kolegija iz borilačkih vještina, postoji nekoliko akademskih radova. Mondello, Andrew, Todd, i Mahony (2008) tvrde da kolegiji iz sportskog menadžmenta i nastavni planovi moraju pripremiti studente za različita zanimanja u tom području. Fletcher, Dunn i Prince (2009) navode da prepoznate vještine i kompetencije za određeno zanimanje ili u području u menadžmentu događaja treba predstavljati osnovu za razvoj nastavnih planova u visokoškolskim ustanovama. Pierce, Petersen, i Meadows (2011) zaključuju i tvrde da su fakulteti i institucije za visoko obrazovanje koje nude obrazovanje iz sportskog menadžmenta odgovorni da učesnike u programu poduče traženim kompetencijama u zanimanju na osnovu relevantnih razvoja u nastavi i ocjenjivanju iz borilačkih vještina. Cheng, Fang, Liao i Lin (2013) naglašavaju važnost znanja studenata, sadržaja nastavnog plana i relevantnih kompetencija u polju sportskog menadžmenta. Cheng et al. (2013) također navode,

Iz ove studije, otkrili smo da bi predavači trebali prilagoditi literaturu i metode poboljšavanja osnovnog znanja i vještina studenata. Kako bi studente iz područja Sporta i slobodnih aktivnosti učinili konkurentnim, predavači treba da češće raspravljaju i komuniciraju s industrijom (Cheng et al., 2013, str. 70).

Barcelona i Ross (2004) analiziraju važnost sadržaja kolegija, nastavnog plana i pripremanja studenata za zanimanja u sportskom menadžmentu. Navodi se da mora postojati veza između razvoja kolegija, predstavljanja kolegija, nastavnog plana i znanja studenata i kompetencija koje su potrebne za karijeru (Barcelona i Ross, 2004).

Razvoj ishoda učenja kolegija iz borilačkih vještina u sportskom menadžmentu

Razvoj ishoda učenja kolegija podrazumijeva nekoliko elemenata. Kako bismo odredili osnovni smjer i svrhu ishoda učenja kolegija iz borilačkih vještina, osoblje mora postaviti određena pitanja. U ta pitanja spadaju, 1) *Koliko ishoda učenja treba da se ostvari po kolegiju?* 2) *Kako će se mjeriti ishodi učenja kolegija?* 3) *Koja vrsta procjene će se primjenjivati na znanje studenata?* 4) *Kako će sadržaj ishoda učenja predstaviti ono što student treba da nauči?* 5) *Kako će se ishodi učenja kolegija prilagoditi metodama učenja, praksama podučavanja i resursima koji će se koristiti za podučavanje kolegija?* Odgovori na ta pitanja se razlikuju u od institucije do institucije.

Ishodi učenja kolegija iz borilačkih vještina definisu strukturu i sadržaj nastavnog plana. Nadalje, nastavni plan je u skladu sa zahtjevima određenih poslovnih vještina i kriterijima u polju sportskog menadžmenta. Kao bi se pozabavili pitanjima znanja studenata, ishoda učenja kolegija, i pripremili studente za karijeru u tom polju, u nastavku će se govoriti o predloženom procesu za razvoj prikladnih ishoda učenja kolegija za kolegij iz sportskog menadžmenta. Driscoll i Wood (2007) predlažu da su ishodi učenja kolegija osnova za razvoj i planiranje kolegija. Jedan od

osnovnih elemenata u razvoju ishoda učenja kolegija podrazumijeva pitanje, *Šta studenti treba da nauče i kako treba da se pripreme za zanimanje koje se odnosi na određene teme?* To nije nasumičan proces, već specifičan pokušaj da se prepozna znanje, kompetencije i sposobnosti koje se odnose na zanimanje (Driscoll i Wood, 2007). Ti elementi se mogu prepoznati kroz pregled opisa poslova u sportskom menadžmentu, kriterija profesionalnih/akreditacijskih udruženja i prethodno objavljenih akademskih istraživanja.

Tokom analize ciljeva učenja kolegija iz borilačkih vještina i znanja studenata iz sportskog menadžmenta, korisno je pogledati ponudu univerzitetskog programa iz sportskog menadžmenta i sadržaj tema. Sljedeći pregled ponuda univerzitetskog programa iz sportskog menadžmenta nije iscrpan, već je po prirodi općenit kako bi se steklo razumijevanje šireg polja izučavanja te teme. U Švedskoj, visokoobrazovni program iz sportskog menadžmenta koji nudi Švedska škola za sport i zdravstvene nauke uključuje teme kao što su liderstvo, finansijski menadžment, pravni aspekti, mediji, etika, menadžment dešavanja, i društvena odgovornost (GIH Swedish School of Sport and Health Sciences, 2014). U Sjedinjenim Američkim Državama, Univerzitet u Michiganu u programu iz sportskog menadžmenta naglašava finansijski menadžment, marketing, upravljanje institucijama, pravne aspekte, metode istraživanja, etiku i organizacijsku strategiju i ponašanje (Univerzitet u Michiganu, 2014). U Ujedinjenom Kraljevstvu, Univerzitet Coventry u programu iz sportskog menadžmenta uključuje finansijski menadžment, rukovođenje sportskim organizacijama, marketing i sponzorstvo, ustanove i upravljanje dešavanjima, pravne aspekte sporta i medija (Univerzitet Coventry, 2014).

Europski univerzitet u Ženevi, Švicarskoj, nudi MBA program s naglaskom na sportski menadžment koji podrazumijeva tradicionalne kolegije iz poslovanja, ali uključuje i kolegije koji se odnose na sport, kao što je sportski marketing, upravljanje dešavanjima, finansijski menadžment, sponzorstvo i probleme u sportskom menadžmentu (Europski univerzitet, 2014). Univerzitet Deakin u Australiji omogućava program iz poslovno-sportskog menadžmenta koji se zasniva na kolegijima kao što su finansijski menadžment, upravljanje događajima, pravni aspekti sporta, liderstvo, marketing, društveni aspekti sporta i izvođenje u sportu (Univerzitet Deakin, 2014). Program iz sportskog menadžmenta koji nudi Univerzitet Hanyang u Koreji je inkluzivan i obuhvata veliki broj kolegija; međutim, opći smjer sadržaja naglašava finansijske i ekonomske elemente, sport i kulturu, rukovodstvo u sportu, upravljanje ustanovama i dešavanjima, sociologiju sporta, ponašanje u sportu i ponašanje potrošača, sportski biznis, i marketing (Univerzitet Hanyang, 2014). Opći trend u temama koje se obrađuju u raznim univerzitetskim programima se uglavnom svodi na sadržaj koji podrazumijeva finansijski menadžment i ekonomske elemente sporta, liderstva i upravljanja u sportu, pravne i etičke aspekte sporta, ustanova, i upravljanja dešavanjima, marketing i sponzorstvo, te socijalne/društvene elemente sporta. Teme i ponuda kolegija omogućuju uvid u sadržaj i kriterije kolegija pri razmatranju ciljeva kolegija iz sportskog menadžmenta.

Razvoj ishoda učenja kolegija: primjer

Finansijski menadžment u sportu (naziv kolegija se može razlikovati) je kolegij koji se nudi diljem univerzitetskih programa koji se navode u prethodnom dijelu. Uz to, Mondello, Andrew, Todd, i Mahony (2008) tvrde da je finansijski menadžment u sportu važna komponenta u nastavi iz sportskog menadžmenta. Međutim, također se navodi da postoje različiti aspekti i viđenja u akademskoj zajednici o sadržaju i predstavljanju sadržaja iz finansijskog menadžmenta u sportskim kolegijima (Mondello et al., 2008). U nastavku ovog rada će se opisati primjer ishoda učenja kolegija iz finansijskog menadžmenta u sportu.

Čitalac treba da usvoji da su primjeri ishoda učenja kolegija za kolegije koji se navode u ovom djelu: 1) zasnovani na Bloomovoj taksonomiji znanja 2) odnose na dodiplomski, diplomski i doktorski studij, 3) zasnovani na sadržaju i temama koje se navode u radu koji su napisali Fried, Shapiro, i DeSchriver (2008). Ovaj sadržaj uključuje osnove finansijskog menadžmenta u sportu, kao što su principi finansijske analize, izgradnja kapitala, finansijsko upravljanje, profiti i finansijsko pokretanje. (Fried, Shapiro, i DeSchriver, 2008). Naglašava se da sadržaj koji su predstavili Fried, Shapiro, i DeSchriver (2008) možda neće odgovarati svačoj percepciji ili zamisli o onome što bi trebalo biti uključeno u finansijski menadžment u sportskim kolegijima, tekst je samo vodič za potencijalni sadržaj. Uz to, neke institucije ne priznaju da tekst kolegija ili publikacije funkcioniše kao osnova za sadržaj u razvoju ishoda učenja kolegija; međutim, u svrhu pojednostavljivanja ove vježbe, uvode se na taj način.

Bloomova taksonomija znanja se predlaže kao efektno sredstvo razvoja i podrške procesu učenja studenata i ishodima učenja kolegija (Bloom, 1956; Driscoll i Wood, 2007; Hammer, 2007; Morgan et al., 2002; Whetten, 2007). Bloomove kategorije su; znanje, razumijevanje, primjena, analiza, sinteza, i evaluacija koje predstavljaju kognitivne vještine (Driscoll i Wood, 2007). Uz to, Bloomova taksonomija aktivnih glagola, koji podržavaju kategorije učenja, će omogućiti specifičnu primjenu kognitivnih vještina (Driscoll i Wood, 2007). Za Bloomovu taksonomiju aktivnih glagola, vidi Sliku 1. Stoga, aktivni glagoli, kad su uključeni u ishode učenja kolegija, predstavljaju setove kognitivnih vještina koje podržavaju Bloomove kategorije znanja. Kategorije, glagoli i ishodi učenja kolegija ukazuju na znanje studenta koje ima uporište u stepenu složenosti kolegija. (Hammer, 2007; Morgan et al., 2002). U suštini, od studenata se zahtijeva da iskoriste različite vrste kognitivnih vještina u ishodima učenja kolegija i kriterijima kolegija. Hammer (2007, str. 52) dodaje, „taksonomije omogućuju klasifikaciju kognitivnih (i drugih) ciljeva učenja, koji su u ovom slučaju kumulativni, uz niži stepen kognitivnih vještina kao što je podsjećanje na činjenice koje se usvajaju razumijevanjem, ekstrapolacija, primjena, i tako dalje.“

Slika 1.

Bloomova taksonomija aktivnih glagola

Definicije	Znanje	Razumijevanje	Primjena	Analiza	Sinteza	Evolucija
Bloomova definicija	Sjetiti se prethodno naučenih informacija	Iskazati razumijevanje činjenica.	Primijeniti znanje na stvarnu situaciju	Razložiti stavke ili ideje u jednostavnije dijelove i pronaći dokaze koji podržavaju generalizacije.	Sakupiti komponente ideja u novu cjelinu ili predložiti alternativna rješenja.	Stvoriti i odbraniti sudove zasnovane na internim dokazima ili eksternim kriterijima.

Glagoli	Urediti	Klasificirati	Primijeniti	Analizirati	Urediti	Pohvaliti
Definisati	Pretvoriti	Promijeniti	Razložiti	Sastaviti	Argumentovati	
Opisati	Odbraniti	Odabrat	Izračunati	Kategorizirati	Procjenjiti	
Duplicirati	Opisati	Izračunati	Kategorizirati	Prikupiti	Pričožiti	
Prepoznati	Raspraviti	Pokazati	Uporediti	Kombinovati	Odabrat	
Označiti	Izdvojiti	Otkriti	Suprostaviti	Uskladiti	Uporediti	
Izlistati	Procjeniti	Prikazati	Kritikovati	Komponovati	Zaključiti	
Upariti	Objasniti	Angažovati	Prikazati	Izgraditi	Suprotstaviti	
Zapamtiti	Izraziti	Ilustrovati	dijagramom	Izrađiti	Odbraniti	
Imenovati	Produciti	Tumačiti	Razlučiti	Razviti	Opisati	
Poredati	Generalizirati	Manipulisati	Diskriminirati	Osmisliti	Diskriminirati	
Naglasiti	Dati primjer(e)	Izmjeniti	Izdvojiti	Objasniti	Procjenjiti	
Prepoznati	Prepoznati	Uprvljati	Ispitati	Formulisati	Evaluirati	
Povezati	Navesti	Vježbati	Eksperimentirati	Stvoriti	Objasniti	
Podsetiti	Ukazati	Predvidjeti	Prepoznati	Planirati	Prosudjivati	
Ponoviti	Lociрати	Pripremiti	Ilustrovati	Pripremiti	Opravdati	
Reproducirati	Parafrazirati	Proizvesti	Ukazati	Presložiti	Tumačiti	
Odabrat	Predvidjeti	Modelirati	Rekonstruisati	Rekonstruisati	Povezati	
Izjaviti	Prepoznati	Povezati	Povezati	Povezati	Predvidjeti	
	Zakazati	Naznačiti	Naznačiti	Prepoznati	Ocijeniti	
	Pokazati	Naglasiti	Naglasiti	Pregledati	Odabrat	
	Skicirati	Sumnjati	Sumnjati	Ponovo napisati	Skratiti	
	Odabrat	Riješiti	Povezati	Postaviti	Podržati	
	Skratiti	Iskoristiti	Odabrat	Skratiti	Vrednovati	
	Prevesti	Napisati	Odvojiti	Spojiti		
			Podijeliti	Ispričati		
			Testirati	Napisati		

Bloomova taksonomija aktivnih glagola

(Ured za institucionalnu procjenu Univerziteta Clemson, 2014)

Tokom razvijanja ishoda učenja kolegija iz borilačkih vještina, mogu se primijeniti aktivni glagoli koji se smatraju važnim za stepen složenosti određenog sadržaja kolegija i teme (Driscoll i Wood, 2007; Morgan et al., 2002). Primjena aktivnih glagola i stepen složenosti koji se dodjeljuju se mogu razlikovati od institucije do institucije; međutim, u svrhu ovog rada, 1) *znanje, razumijevanje i primjena* se odnose na dodiplomski stepen složenosti, 2) *analiza i sinteza* se odnose na diplomski stepen složenosti, i 3) *sinteza i evaluacija* se odnose na doktorski stepen složenosti. U nastavku se navode primjeri ishoda učenja uz primjenu aktivnih glagola za dodiplomski, diplomski i doktorski stepen finansijskog menadžmenta u sportskim kolegijima.

Kolegiji na dodiplomskom stepenu

Aktivni glagoli koji se primjenjuju na ishode učenja kolegija na dodiplomskom stepenu se zasnivaju na stepenu složenosti *znanja, razumijevanja i primjene*.

Primjer ishoda učenja kolegija

- 1.Opisati finansijske strukture, prakse i procese različitih oblika u sportskim organizacijama.
- 2.Raspraviti o finansijskim konceptima, sistemima, i izjavama koje se odnose na sportske organizacije.
- 3.Objasniti koncepte i prakse budžetiranja, finansijskog menadžmenta, inventara i upravljanja proizvodnjom u odnosu na menadžerske uloge u sportskim organizacijama.
- 4.Pružiti tumačenje oporezivanja, pravnih i etičkih pitanja koje su uključene u finansijski menadžment u sportskim organizacijama
- 5.Prepoznati trenutne finansijske trendove i pitanja s kojima se suočavaju menadžeri u sportskim organizacijama (Fried, Shapiro, i DeSchriver, 2008).

Kolegij na diplomskom stepenu

Aktivni glagoli koji se odnose na ishode učenja za ovaj kolegij na diplomskom stepenu se zasnivaju na stepenu složenosti *analize i sinteze*.

Primjer ishoda učenja kolegija

- 1.*Analizirati* različite finansijske strukture, prakse i procese u sportskim organizacijama.
- 2.*Ispitati* finansijske koncepte, sisteme i izjave koje se odnose na sportske organizacije.
- 3.*Uporediti* koncepte i prakse budžetiranja, finansijskog menadžmenta, inventara i proizvodnje u odnosu na menadžerske uloge u sportskim organizacijama.
- 4.*Analizirati* porez, pravna i etička pitanja koja su uključena u finansijski menadžment u sportskim organizacijama

5. *Klasifikovati trenutne finansijske trendove i pitanja s kojima se susreću menadžeri u sportskim organizacijama.* (Fried, Shapiro i DeSchriver, 2008).

Kolegij na doktorskom stepenu

Aktivni glagoli koji se odnose na ishode učenja za kolegij na doktorskom stepenu se zasnivaju na stepenu složenosti *sinteze i evaluacije*.

Primjer ishoda učenja kolegija

1. *Izraditi različite finansijske strukture, prakse i procese u sportskim organizacijama.*
2. *Razviti finansijske koncepte, sisteme i izjave koje se odnose na sportske organizacije.*
3. *Procijeniti koncepte i prakse budžetiranja, finansijskog menadžmenta, inventara i proizvodnje u odnosu na menadžerske uloge u sportskim organizacijama.*
4. *Izvršiti evaluaciju poreza, pravnih i etičkih pitanja koja su uključena u finansijski menadžment u sportskim organizacijama*
5. *Uporediti trenutne finansijske trendove i pitanja s kojima se susreću menadžeri u sportskim organizacijama* (Fried, Shapiro, i DeSchriver, 2008).

Ishodi učenja kolegija za kolegije na dodiplomskom, diplomskom i doktorskom stepenu se zasnivaju na istom sadržaju; međutim, stepen složenosti se razlikuje primjenom Bloomove taksonomije i aktivnih glagola. Aktivni glagoli i stepeni složenosti će od studenata zahtijevati primjenu različitih kognitivnih vještina; uz to, postoji i progresija primjene i korištenja aktivnih glagola. Stepen složenosti i očekivanja od sposobnosti studenata da primjene kognitivne vještine se povećavaju kako se razmjenjuju stepeni (Morgan et al., 2002). Očigledno je da su neki od aktivnih glagola slični po prirodi i specifični po definiciji; međutim, u odnosu na složenost svakog od stepena, svaki član nastavnog osoblja ima očekivanja koja se odnose na stepen izvođenja, što će utjecati na stvarnu ocjenu rada studenta. Drugim riječima, osoblje po vlastitom nahođenju utvrđuje stepen izvođenja studenta na osnovu aktivnih glagola.

Izazovi u razvoju ishoda učenja kolegija iz borilačkih vještina

Razvoj i pisanje ishoda je specifičan i svrsishodan proces. To predstavlja strukturno određen i proaktivn napor koji zahtijeva strukturu i usmjerenje povezano sa znanjem studenta. U razvoju ishoda učenja kolegija postoje izazovi. Ishodi učenja kolegija mogu biti previše generički po obimu, suviše sažeti po sadržaju, može biti previše ili nedovoljno ishoda, pristrasnost osoblja može utjecati na sadržaj, može biti nemoguće izmjeriti ishode, izvršene procjene mogu biti u neskladu sa svrhom ishoda, korištenje aktivnih glagola može biti standardizirano i nevezano za stepen složenosti (DeMeres, 2009; Hammer, 2007). Uslijed razlika između institucionalnih praksi i očekivanja, ne postoji jedinstven odgovor za sve te izazove. Driscoll i Wood (2007) upućuju da ne postoji jedinstven odgovor za *tačan ili ispravan* broj ishoda, kao ni sadržaj ili formu.

Međutim, Morgan et al., (2002) predlažu da proces mora biti zasnovan na utvrđenim nastavnim praksama. Uz to, DeMeres (2009) tvrdi da je razvoj ishoda učenja zajednički napor i da zahtijeva uvid i procjenu više akademika kako bi se osigurao razvoj prikladnih ishoda. Driscoll i Wood (2007) zaključuju i navode da se ishodi kolegija utvrđuju putem udruženog napora i zahtijevaju opće razumijevanje svrhe, namjene i primjene ishoda.

Kako bi se na ispravan način pristupilo izazovima koji se odnose na svrhu, relevantnost, tačnost i mjerljivost ishoda, autor ovog rada predlaže udruženi napor osoblja i administratora. Postavljanje i odgovaranje na sljedeća pitanja u grupi nastavnika će omogućiti pozitivan diskurs o razvoju i korištenju ishoda učenja kolegija. 1) *Da li postoji dovoljno ili previše ishoda?* 2) *Jesmo li odredili kako će se izmjeriti ishodi učenja za kolegij?* 3) *Da li je utvrđen odgovarajuća procjena znanja studenata?* 4) *Da li sadržaj ishoda učenja kolegija predstavlja ono što studenti treba da nauče?*

5) Da li su metode obuke, nastavne prakse i resursi u skladu s i da li podržavaju namjenu i svrhu ishoda učenja kolegija?

ZAKLJUČAK

Osoblje i nastavnici u sportskom menadžmentu su odgovorni za razvoj, implementaciju i ponudu akademski jasnih programa koji se fokusiraju na specifična znanja studenata u pripremi za tržište rada. U ovaj proces je uključen razvoj i primjena ishoda učenja kolegija. Predloženi razvoj ishoda učenja kolegija iz borilačkih vještina u sportskom menadžmentu koji se navodi u ovom radu se zasniva na, 1) prepoznavanju specifičnih vještina i kompetencija u sportskom menadžmentu, 2) sadržaju kolegija koji naglašava vještine i kompetencije u sportskom menadžmentu, 3) dodjeljivanju stepena složenosti sadržaju kolegija iz sportskog menadžmenta zasnovanog na Bloomovoj taksonomiji i aktivnim glagolima, i 4) akademskoj saradnji kojom se osigurava relevantnost, tačnost i mjerljivost ishoda. Važno je prepoznati da ne postoji jedinstvena metoda ili proces pisanja ili razvoja ishoda učenja kolegija. Međutim, akademska zajednica sportskog menadžmenta ima mogućnost da predvodi u naglašavanju razvoja jasnih kolegija iz sportskog menadžmenta zasnovanih na specifičnim i mjerljivim ishodima učenja kolegija.

LITERATURA

1. Barcelona, B., i Ross, C. M. (2004). Analiza kompetencija administratora rekreativnog sporta. *Journal of Park and Recreation Administration*, 22(4), 25-42. Preuzeto 23. maja 2014. sa <http://web.a.ebscohost.com.proxy-library.ashford.edu/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=3&sid=a68369d2-f4c9-46e4-9342-b800bb94e6b2%40sessionmgr4004&hid=4104>
2. Cheng, P., Fang, E., Liao, C., i Lin, B. (2013). Komparativna studija razvoja profesionalnih kompetencija u industriji sporta u Aziji u visokom obrazovanju. *Journal of Global Business Management*, 9(3), 58-72. Preuzeto 23. maja 2014., sa <http://search.proquest.com.proxy-library.ashford.edu/docview/1470776932/fulltextPDF?accountid=32521>
3. Ured za institucionalnu procjenu Univerziteta Clemson (2014). Referentni materijali – Bloomova taksonomija aktivnih glagola. Preuzeto 26. juna 2014. sa <http://www.elemon.edu/assessment/assessmentpractices/referencematerials/documents/B1ooms%20Taxonomy%20Action%20Verbs.Pdf>
4. Univerzitet Coventry (2014). Study: Sport Management MSc. Preuzeto 16. juna 2014. sa http://www.coventry.ac.uk/course-structure/2014/faculty-of-business-environment-and-society/postgraduate/sport-management-msc/?theme_main
5. Univerzitet Deakin (2014) Future Students: Course Search-Bachelor of Business (Sport Management). Preuzeto 16. juna 2014. sa <http://www.deakin.edu.au/course/bachelor-of-business-sport-managementbusiness#OVERVIEW>
6. DeMers, M. (2009). Korištenje namjenskih ciljeva učenja za procjenu materijala u nastavi: Opus znanja UCGIS. *Journal of Geography in Higher Education*, 33(1), 70-77. Preuzeto 24. juna 2014. sa <http://eds.b.ebscohost.com.proxy-library.ashford.edu/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=2&sid=824edb7e-3672-4bff-8486-eab251b98284%40sessionmgr113&hid=102>
7. Driscoll, A., i Wood, S. (2007). Razvoj procjene zasnovane na ishodima obuka osmišljenih za studente: uvod za osoblje. Sterling, VA: Stylus Publishing, LLC.
8. Europski univerzitet (2014). Programs: MBA-Sport Management. Preuzeto 15. juna 2014. sa <http://geneva.euruni.edu/Program-15.html>
9. Fajardo, C. (2011). Procjena ishoda učenja u dodiplomskim standardnim i online programima za računovodstvo. *Journal of American Academy of Business*, Cambridge, 17(1), 18-24. Preuzeto 21. maja 2014. sa <http://search.proquest.com.proxy-library.ashford.edu/abicomplete/docview/870507998/abstract/B1F5EC9EC92C4470PQ/24?accountid=32521>
10. Fletcher, D., Dunn, J., i Prince, R. (2009). Početne vještine za zanimanje iz menadžmenta: Smjernice za razvoj nastavnog plana. *The ICHPER-SD Journal of Research in Health, Physical Education, Recreation, Sport & Dance* 4(1), 52-57. Preuzeto 23. maja 2014. sa <http://search.proquest.com.proxy.library.ashford.edu/docview/816481361/fulltextPDF/5DB0BF02734E453FPQ/3?accountid=32521>
11. Fried, G., Shapiro, S., i DeSchriver, T. (2008). Sport finance (2nd ed.). Champaign, IL: Ljudska kinetika
12. Galbraith, C., Merrill, G., i Kline, D. (2012). Da li su evaluacije studenata koje se odnose na efikasnost podučavanja validne za mjerjenje ishoda učenja studenata na kolegijima koji se odnose na poslovanje? Bayesova analiza mreže. *Research in Higher Education*, 53(3), 353-374. DOI: 10.1007/s11162-011-9229-0.
13. GIH Švedska škola sporta i zdravstvenih nauka (2014). Utbildning-Utbildning pa var hogscola: Sport management. Preuzeto 26. juna 2014. sa <http://www.gih.se/UtbildningNara-utbildningar/Program/Sport-Management/>
14. Hammer, S. (2007). Prikaz kvalitetnih ishoda učenja i podučavanja: Pregled 'Najbolje prakse' u korištenju procjene zasnovane na kriterijima. *International Journal of Pedagogies & Learning*, 3(1), 50-58. Preuzeto 21. maja 2014. sa <http://search.proquest.com.proxy.library.ashford.edu/abicomplete/docview/894126069/abstract/B1F5EC9EC92C4470PQ/23?accountid=32521>
15. Univerzitet Hanyang (2014). Academics-Curriculum: Department of Sports Industry, College of Physical Education. Preuzeto 16. juna 2014. sa http://www.hanyang.ac.kr/english/Academics/indexC_1.html

17. McNaught, C., Lam, P., i Cheng, K. (2012). Istraživanje veza između karakteristika modela učenja i ishoda učenja studenata. *Educational Technology Research & Development*, 60(2), 271-286. DOI: 10.1007/s11423-011-9226-1
18. Mondello, M., Andrew, D., Todd, S., i Mahony, D. (2008). Podučavanje finansijskih programima iz sportskog menadžmenta: Analiza predstavljanja sadržaja programa. *The ICHPER-SD Journal of Research in Health, Physical Education, Recreation, Sport & Dance*, 3(2), 100-106. http://search.proquest.com.proxy-library.ashford.edu/docview/816085608/fu_1ltextPDF/5D80BF02734E453F_PQ/6?accountid=32521
19. Morgan, C., Watson, G., McKenzie, T., Roberts, D., i Cochrane, K. (2002, decembar). Structuring the curriculum for different years of undergraduate programs. Rad predstavljen na konferenciji Australijske asocijacije za istraživanje iz obrazovanja, u Brisbanu, Qld. Preuzeto 21. maja 2014. sa <http://www.aare.edu.au/data/publications/2002/mor02051.pdf>
20. Peterson, S., Wittstrom, K., i Smith M. (2011). Procjena kolegija za poboljšanje kvalitete. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 75(8), 1-7. Preuzeto 30. maja 2014. sa http://web.a.ebscohost.com.proxy-library.ashford.edu/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=ed7_a2ca_1-092c-48b9-b613-53f4fa2311da%40sessionmgr4002&vid=4&hid=4114
21. Pierce, D., Petersen, J., i Meadows, B. (2011). Autentična procjena eksperimentalnog znanja u prodaji. *Sport Marketing Quarterly*, 20(2), 75-83. Preuzeto 20. maja 2014. sa http://search.proquest.com.proxy-library.ashford.edu/abicomplete/docview/ew/875962584/fulltextPDF/5ACCAF_57667E443DPQ/1?accountid=32521
22. Suskie, L. (2009). Procjena znanja studenta: Osnovani vodič (2. izdanje). San Fransisco, CA: Jossey-Bass
23. Univerzitet u Michiganu (2014). Programs: Sport Management. Preuzeto 16. juna 2014. sa <http://www.kines.umich.edu/programs/sport-management>
24. Whetten, D. (2007). Principi efektne izrade kolegija: Sve što bih želio da sam znao o podučavanju fokusiranom na znanje prije 30 godina. *Journal of Management Education* 31(3), 339-345,347-357 .
25. Preuzeto 31. maja 2014. sa <http://www2.ed.gov/about/reports/annual/2015plan/2013-2015-apr-app-plan-perf-plan.pdf>

Primljeno: 19. 10. 2017

Izmjena primljena: 7. 12. 2017

Odobreno: 28. 12. 2017

Korespondencija

dr Branislav Crnogorac, vanredni profesor
Univerzitet u Travniku Aleja Konzula 5, Travnik,
72270 Bosna i Hercegovina Telefon: 061131753
e-mail: brank_judo@hotmail.com